

کتابخانه

۱۴ - ۸

بخش ویژه:

آغاز دهه سوم انقلاب

چالشها و ضرورتها

ماهنامه سیاسی، فرهنگی، هنری، اقتصادی

شماره سوم - اسفندماه ۱۳۷۷

قیمت: ۲۰۰ تومان

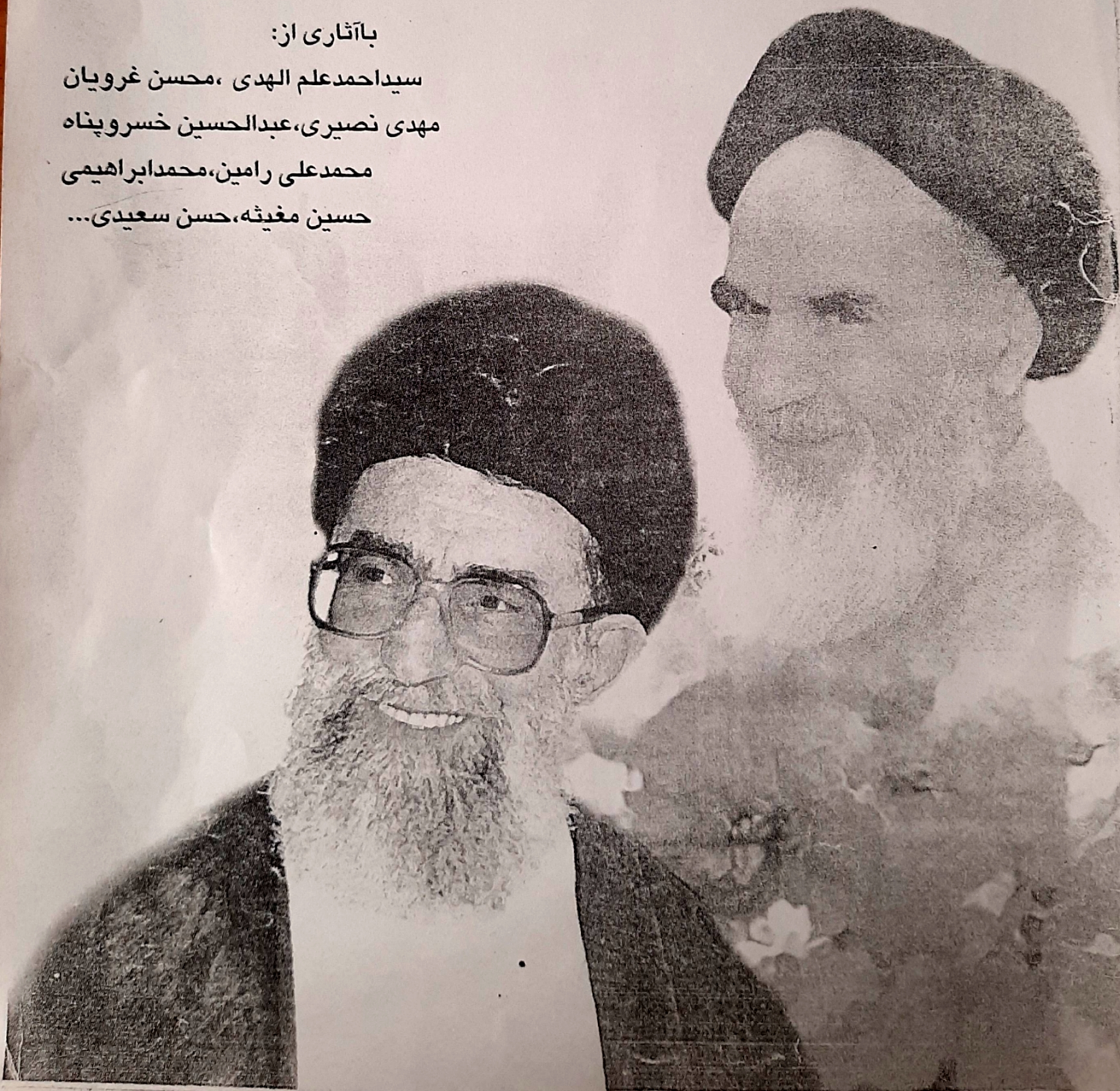
با آثاری از:

سیداحمد علم الهدی، محسن غرویان

مهدی نصیری، عبدالحسین خسروپناه

محمدعلی رامین، محمدابراهیمی

حسین مغیثه، حسن سعیدی...

دهه سوم انقلاب و ضرورتها

■ حسین مقیسه (مغیثی)

عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی

نمودهای عینی و عملی آن در خوی و خصلتهای فردی و برخوردهای خانوادگی و اجتماعی رده‌های بالا و گردانندگان نظام و دولتمردان، - همانند رهبر انقلاب - دیده شود چنین رویکرد و پیش‌آمدی، آنقدر پر برکت خواهد بود که احصاء و شمارش منافع و فوائد مستقیم و غیر مستقیم آن از توان عادی انسان خارج خواهد بود.

۲- وحدت و همدلی که حصولش، ریشه در سعه صدر و تحمل و به تعبیر روایات اهلبیت علیهم السلام اطباء حقیقی بشر، «تَحِبُّ وَ تُوَدُّ إِلَى النَّاسِ»^(۴) مهرورزی با مردم، و پرهیز از خود بینی و تنگ نظری و مطلق انگاری خویش، دارد.

هنر این است که در عین هوشیاری و تیزنگری در جهت حفظ و رونق نظام و انقلاب اصول و مبانی اولیه را نادیده نگیریم. این رهنمود قرآنی را یک اصل اساسی بدانیم که وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ أَلْفَى إِلَيْكُمْ السَّلَامَ لَنْتَ مُؤْمِنًا^(۵) کسی را که ادعای اسلام و اعتقاد به اصول و ارزشها دارد، در جایگاه بیگانه و دشمن نشانیم گرچه در بعضی فروع یا مصادیق و موارد، مانند ما نیاندیشد و به نتیجه دلخواه ما نرسد و یا اشکالها و شبهاتی داشته باشد. نفی و ردّ و طرد، حربه‌های آخر کارند و در مورد کسانی که هیچ امیدی به جذب و همراهی و همگامی آنها در اصول و مبانی نداریم و یا هیچ توجیه مشروع و عقلایی در مورد ادعاها و مواضعش نمی‌یابیم. از این دستور قرآنی ممکن است سوء استفاده شود و کسانی بخواهند منافقانه، اهداف و نیات شیطانی خود را در نقاب اظهار اسلام و حرف و سخنان به ظاهر زیبا و موجه، اعمال نمایند، ولی آیا کدام قانونی در جهان است که امکان و زمینه سوء استفاده از آن وجود نداشته باشد. مهم این است که

قوی‌ترین نور روشنگر سنگلاخهای فردی و جمعی^(۳) و آب‌گوارا در کویر خشک و سوزان این عالم خاکی و خلاصه رسیدن به همه چیز است.

شاخصه اصلی انقلاب اسلامی ایران که در چهره بنیانگذارش حضرت امام خمینی (ره) متبلور و متجلی بود و سرمایه عظیم و ژرف، اعتماد و اطمینان میلیون‌ها ملت بزرگ ایران و بلکه اقشار وسیعی از مسلمین جهان را به همراه داشت، همین معنویت بود.

معنویت تعبیری است

از عمیق‌ترین نیاز

انسان در سراسر

حیاتش

البته شخص و شخصیت امام شاخه و فرعی از شجره طیبیه و سبتر فقاقت و اجتهاد در تاریخ پرافتخار تشیع است، تاریخ عالمان و فقیهان و متفکران برجسته و نشان دار و بی نشان که برای توده‌های شیعه و مسلمان، تندیس زهد و پارسایی، ساده زیستی‌های اختیاری و انتخابی قناعت‌های بزرگ و صداقت‌های معصومانه بوده‌اند و همین عناصر نیازهای اصلی این مقطع انقلاب اند و در چشم انداز اول باید

اگر بنا باشد یک اولویت بندی بین مسائل اساسی انقلاب در آستانه سومین دهه آن، انجام شود و عوامل ضروری‌تر و فوری‌تر را در بستر حفظ و گسترش این نهضت بی نظیر قرن حاضر، مورد بازنگری قرار دهیم، به نظر می‌رسد دو مسئله در رأس و صدر باشد، دو مسئله‌ای که در پروسه ایجاد و پیروزی نهضت هم، نقش اول را داشت: یک، بازسازی معنوی با استفاده از تمامی ابزارهای سالم و ممکن و دیگر، وحدت و همدلی بین جناحهای مختلف در چهارچوب اسلام و نظام و در این مجال اشاراتی به هر کدام:

۱- معنویت تعبیری است از عمیق‌ترین نیاز انسان در سراسر حیاتش، اکسیری است حیاتبخش، مشعل فروزان ظلمتکده طبیعت، تنها سلاح و یگانه داروی شفا بخش و معجز نشان، برای قطع ریشه و شاخه‌های شایع‌ترین، مزمن‌ترین و مهلک‌ترین بیماری روحی بشر در قرن ارتباطات و امواج است.

معنویت همان آزادی واقعی و حقیقی انسان، فرافکنی تمامی «اَضْرَها» و «أَغْلَالِها»^(۱) عبودیت و بندگیهای ذلیلانه و پوچ است.

معنویت همان حلوائی لن ترانی است که تا نخوری و نجشی و نیابی، ندانی همان گمشده بشریت سرگردان و سرخورده امروز است.

معنویت اصلی‌ترین پیام و والاترین هدیه تمامی پیامبران الهی از آدم و نوح و ابراهیم تا موسی و عیسی و محمد علیهم الصلاة و السلام و محوری‌ترین توصیه قرآن و نهج البلاغه و صحیفه سجادیه (ع) و همه متون اصلاحی و اصیل است.

معنویت تنها راه خروج از بن بستهای تنگ و تاریک روحی و روانی بشر امروز است^(۲)

آبشخور وحدت و همدلی حقیقی، معنویت و تقوی است و بدون آن، دست نیافتنی.

مصالح عقلایی و عمدۀ آن قانون در حد قابل قبولی باشد (۶) و در این مورد یقیناً هست.

مفاسد فراوان بدبینی و غلبه جو اتهام و حمل به سوء نیت و فساد نمودن، بر کمتر کسی پوشیده است. به بهانه عدم آگاهی از مکنون قلب و دل طرف، عِزْض و آبرو و شخص و شخصیت، بی گناهان زیادی به مسلخ ضرب و شتم و حبس و طرد و نفی و سب و لعن، کشیده می شود و برای آشنایی با مبانی اولیه دینی، پر واضح است که رستن یک مجرم از مجازات به مراتب اولی و انطباق و قابل دفاع تر است تا مجازات یک بیگناه.

نتیجۀ نهایی

توجه به این دو اصل، ضرورت مقطع فعلی انقلاب است. اگر علاقمند بقاء و گسترش انقلاب این یادگار بی بدیل امام و شهیدانیم باید به جد در دستور کار ما قرار گیرند، در غیر این صورت عواقب و پیامدهای منفی آن به قدری گسترده و سریع خواهد بود که فکر و دل هر دلسوز و دردمندی را که دل در گرو این انقلاب دارد، می لرزاند. نکته پایانی، آن که آبشخور وحدت و همدلی حقیقی، معنویت و تقوی است و بدون آن، دست نیافتنی.

و حسن ختام، بیانی نورانی از صادق آل محمد عایه و علیهم السلام در قالب روایتی از اصول کافی:

أَبُو الرَّبِيعِ شَامِي از اصحاب حضرت می گوید خدمت آن جناب رسیدم در حالی که جمعیت انبوهی از ایرانیها و شامیها و سایر بلاد و شهرها، گوش تا گوش در محضر ایشان حاضر بودند به گونه ای که جای نشستن نیافتم. حضرت که تکیه داده بود نشست و خطاب به جمع مشتاقان حاضر فرمود: ای پیروان آل محمد بدانید از

کسی را که ادعای

اسلام و اعتقاد به

اصول و ارزشها

دارد، در جایگاه

بیگانه و دشمن

نشانیم گرچه در

بعضی فروع یا

مصادیق و موارد،

مانند ما نیاندیشد

ما نیست کسی که هنگام غضب، کنترل خویش از دست بدهد و کسی که همصحبیت خوبی برای مصاحبانش نباشد و رفق و رأفت با کسانی که با او مجاور و همراهند، نرزد. ای شیعیان آل محمد به هر اندازه در توان دارید، تقوای الهی پیشه کنید و جریم خدا را پاس بدارید. وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ (۷) وَالسَّلَامُ عَلَى مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى •

۱-قرآن کریم، سوره اعراف، آیه ۱۵۷: وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ.

۲-قرآن کریم، طلاق، ۳. وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا

۳-قرآن کریم، انعام، ۱۲۳. وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي فِي النَّاسِ

۴-کلینی، اصول کافی، ج ۲، باب التَّحَبُّبِ إِلَى النَّاسِ وَالتَّوَدُّدِ إِلَيْهِمْ، ص ۶۴۲

۵-نساء، ۹۴

۶-جمعی از نویسندگان، تفسیر نمونه، ج ۴، ذیل آیه شریفه، ص ۷۵

۷-کلینی، اصول کافی، ج ۲، باب حسن المعاشرة، حدیث ۲، ص ۶۳۷